

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani
na dom dostavljen: K 24— celo leto naprej . . . 12— pol leta . . . 6— četrt leta . . . 2— na mesec . . . 2—
v upravništvu prejemanj: K 22— celo leto naprej . . . 11— pol leta . . . 6— četrt leta . . . 3— na mesec . . . 2—
Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izkušnja vsak dan svojo izkušnjo nadele na prazniku.
Inserati veljajo: peterostopna peti vsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na planem naročila brez isodobne vplačila naročnine se ne opla.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko: K 25— celo leto skupaj naprej . . . 13— pol leta . . . 6—50 četrt leta . . . 2—30 na mesec . . . 2—30
za Nemčijo: K 30— celo leto naprej . . . 13— za Ameriko in vse druge dežele: K 35— celo leto naprej . . . 13—
Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
Upravništvo (spodaj, dvosloj levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Svetovna vojna.

Armadno povelje generala Dankla.
— Junaštva naših čet na severu in na jugu. — Junaštva III. armadnega zbora. — Nova nemška zmaga na Francoskem pri Noyonu in Reimsu. — Nemci prodirajo proti ruski trdnjavi Osowiec. — Angleži pred Dardanelami.

VIRIBUS UNITIS.

Dunaj, 18. sept. (Kor. urad.) Uradno se razglša dne 18. septembra: Posamezni inozemski časopisi trde, da v naši armadi vojaštvo ene ali druge narodnosti ni popolnoma zadovoljivo. Neki angleški vir, ki se tudi sicer odlikuje po razširjenju najbolj brezsmiselnih tatarskih vesti, je vedel celo povedati o zoperstavljanju posameznih čeških regimentov. Napram tem tendencioznim potvorenjem, ki so preračunjena na ponekod vladajoče nepoznanje razmer v monarhiji, treba z vso odločnostjo izjaviti, da stoji kakor v prejšnjih časih tako tudi v sedanjih, nam usiljeni vojni vsi narodi naše častitljive monarhije, kakor pravi naša vojaška prisega, enodušno proti vsakemu sovražniku, naj bo kdorkoli in tekmujejo med seboj v hrabrosti. Bodisi na rusko-galiških bojiščih ali na balkanskem bojišču, povsod se bojujejo Nemci in Madžari, severni in južni Slovani, Italijani in Romuni v zvesti udanosti do najvišjega vojnega gospoda in v zavesti, kako velike blagore branijo, z enako občudovanja vredno hrabrostjo, ki je pridobila našemu vojaštvu celo priznanje našega najnevarnejšega po številu dosti močnejšega nasprotnika. Tako se je na severu, da navedemo le en izmed, iz Slovencev, Hrvatov in Italijanov sestavljeni infanterijski polk št. 97 pri

Lvovu z odlično bravuro in vztrajnostjo boril in so ga zdale težke izgube. Če se še omeni otočanski infanterijski polk št. 79, ki se je ravno tako vrlo držal na jugu v težkih bojih na spodnji Drini, se zgodi to le zato, da se ovržejo od srbske strani razširjane, zelo pretrane vesti o izgubah tega vojaškega oddelka. Med tem, ko poročajo Srbi o 3000 mrtvih tega polka, znaša dosedanja skupna izguba po uradnem izkazu 1424 mrtvih, ranjenih in pogrešanih. Poročila, kakor iz ruskega vira izhajajoča vest o 70.000 avstrijsko-ogrskih vjetnikih v bitkah pri Lvovu pač po dosedanjih uradnih popravah ne potrebujejo nobenega dementila več. — Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

Naš cesar in dogodki na bojišču.

Cesar Fran Josip je pretekli mesec vstopil v 85. leto. Kljub svoji visoki starosti, zasleduje vojne dogodke z največjim zanimanjem, da, lahko se reče, da se je v zadnjem času naravnost pomladil. Cesar dobiva v svoje roke vsa uradna poročila in vsako važnejšo brzojavko. Na podlagi teh podatkov spremlja na zemljevidih, katerih je vse polna njegova pisalna miza, dogodke na raznih bojiščih. Vlada je izvrstno poučen o položaju v posameznih pokrajinah, zato mu je znana vsaka reka, vsaka

vasica in vsaka občina na bojišču. Njegovo Veličanstvo je v zadnjem času tako dobre volje, da je že optovano izrazil željo, da bi sam odšel na bojno polje med svoje vrle vojaške junake. To bi bilo za našo armado gotovo veliko veselje, toda z ozirom na vladarjevo starost, bi lahko bilo potovanje na bojišče škodljivo za cesarjevo zdravje. Zato so mu zdravniki in njegova bližnja okolica svetovali, naj ostane na Dunaju. Cesar je ta svet poslušal, dasi s težkim srcem. Vsi narodi habsburške monarhije, brez izjem, žele, da bi si vladar vladal zdrav in vesel dočakal in doživel sijajno zmago naše hrabre armade nad vsemi sovražniki naše monarhije.

ARMADNO POVELJE GENERALA DANKLA.

Dunaj, 18. septembra. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana uradno poročajo: General kavalerije Viktor Dankl je dne 14. septembra izdal armadno povelje, ki se glasi tako-le:

Vrta I. armada je sijajno izvršila izredno težavno operacijo. Pri Krasniku in pred Lublinom smo odločilno porazili Ruse. Tu ste se borili noč in dan s sovražnikom, ki se je nahajal v pozicijah, podobnih trdnjavi, in ste vedno z uspehom odbili neštete napade. Ko pa so se Rusi vsak dan ojačevali in so končno postali najmanj dvakrat tako močni, kakor mi, smo prostovoljno ustavili svoj napad, da se nadalje ramo ob rami borimo z ostalimi armadami, ki se nam pridružujejo. Tudi pohod preko močvirij in lesov Tanewskega ozemlja je stavljal na vas volikanske zahteve. Pa tudi ta stvar se je vzpričo naši vztrajnosti in odločnosti posrečila. Rusi se niso osmellili motiti našega pohoda in tako stoji nepremagana I. armada danes na prostoru, ki ji je bil zankazan.

Zahvaljujem se vsem pripadnikom junaške I. armade za vse izredne in odlične čine, ki jih je doslej v vsakem oziru izvršila. Vojna je doslej veliko zahtevala od nas. Te zahteve tudi v bodoče ne bodo manjše! Toda vi, vojak I. armade, boste hrabro in uspešno premagali vse v blagor domovine in v slavo Njegovega Veličanstva našega vzvišenega cesarja in kralja!

III. ARMADNI ZBOR SE JE V BOJIH PRI LVOVU SIJAJNO DRŽAL.

Poveljnik III. zbora, general pehote Colerus von Geldern, je graškega poveljnika generalmajorja plem. Mattanovicha službeno obvestil, da se je III. armadni zbor, ki se je nahajal od 26. do 31. avgusta v jako težkih bojih, udeležil tudi bitke pri Lvovu, kjer se je, napadajoč sovražnika, moral zopet težko boriti. Tudi to svojo nalogo pa je izvršil z nezlomljivo in najboljšo hrabrostjo. Kar so čete III. zbora v teh bojih izvršile, to je naravnost občudovanja vredno ter zasluži največjo pohvalo. — Oficijelno sporočilo poveljujočega generala je najboljši dokaz, kako pretirane in neutemeljene so govorice o dozdnevem stanju tega elitnega zbora naše armade. V bodoče se bo moralo proti onim, ki si take tendenciozne govorice izmišlujejo ali pa jih raznašajo, postopati z vso sedanjim vojnimi časom primerno brezobzirno strogostjo.

NAŠE ČETE NA SEVERU IN NA JUGU.

»Budapester Korrespondenz«, poluradni korespondenčni organ ogrske vlade priobčuje naslednji komunikat:

Popolnoma zanesljive osebe, ki so imele priliko opazovati naše čete na severu, soglasno poudarjajo, da je duh vseh naših čet naravnost izvrsten in da so prožete silne bojaželjnosti in upravičene samozavesti. Naše čete vedo prav dobro, da so dosegle naravnost sijajne delne uspehe in da so se Rusi izognili splošnemu porazu le vsled tega, ker so vsled njihove trenutne premoči nastale gotove strategične okolnosti, katere je bilo treba vpoštovati. Naše armade pričakujejo nestrpnost bližajoči se trenutki, ko bodo v ugodnejšem razmerju sil mogle znova pohiteti v boj.

Kakor izhaja iz dosedanjih poročil je prešla naša južna glavna armada istočasno, ko so vpadli Srbi v naše ozemlje, na drugem delu srbskega teritorija v ofenzivo. Baš, ker so Srbi vedeli, da operira glavni del naše južne armade na drugem mestu, so se okorajžili ter prekoračili Savo. Toda že one naše razmeroma male sile, ki so bile v Srijemu na razpolago so zadostovale, da smo pora-

zili srbske čete ter jih pognali čez Savo nazaj. Kar se tiče naše ofenzive v Srbijo, moremo v trenutku le to povedati, da napreduje s popolnoma zadostnim uspehom. To dejstvo je treba primerjati z vestmi, ki jih raznašajo Srbi po svetu, trdeč da je njihova 180.000 mož broječa armada prekoračila Savo ter da prodira proti Budimpešti.

NOVA NEMŠKA ZMAGA NA FRANCOSEM.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Glavni stan razglša danes dopoldne izpolnjujoč svoje snočnje poročilo:

13. in 4. francoski armadni kor in deli neke nadajne divizije so bili včeraj južno od Noyona v odločilni bitki poraženi in so izgubili več baterij. Sovražni napadi na razne naše pozicije v bojni fronti so se krvavo ponesrečili. Prav tako smo tudi odbili prodiranje francoskih alpincev na Vogeškem grebenu v dolini reke Breusch. — Pri zavzetju Chateau-Brimonta pri Reimsu smo vjeli 2500 mož. Tudi drugod smo v bitki vjeli mnogo sovražnikov in vplenili mnogo topov, katerih število pa se še ne da pregledati. — Vzhodna armada nadaljuje svoje operacije v guberniji Suvalski, deli armade pa prodirajo proti trdnjavi Osowiec.

Bitka pri Soissonsu.

Berolin, 18. sept. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« javlja iz Rotterdama: Posamezni poročevalci popisujejo ljute boje, ki so se vršili pri Soissonsu. Bitka, ki je divjala ob reki, v gozdovih in na gričih, je trajala štiri dni. Reka Aisne je vsled deževja tako narasla, da Francozom in Angležem ni bilo mogoče priti v mesto, katero je bilo s topovi in s puškami obstreljevano. To streljanje je bilo osredotočeno na točko, kjer so angleški in francoski ženski vojak poskušali zgraditi most. Tam je teklo strašno mnogo krvi.

Ministrski svet v Bordeauxu.

Bordeaux, 17. septembra (Kor. urad. Čez Berolin.) Ministrski svet pod predsednikom Poincaréja se je bavil izključno z diplomatičnim in vojaškim položajem. Ministra Dou-

LISTEK.

V Londonu.

Nihče ni verjel, da poseže Angleška v sedanjo evropsko vojno, najmanj tisti, kdor je kdaj obiskal London. A zgodilo se je to iz prijateljnosti do Francozov ali Rusov, ne iz političnih vzrokov, ne iz sovraštva do Nemčije, ampak iz golih trgovskih nagibov. Londonska »city« — osrednje mesto — je pokazala, da ni samo duša Angleške ampak celega imperija in da služi vsa država njenim trgovskim interesom.

Vojna Angleške me je presenetila. Nisem mislil, da bo posegla Angleška po orožju, zakaj pri svojem kratkem obisku v Londonu sem dobil vtise, po katerih bi kaj takega ne bil pričakoval.

Ko sem prišel v London, se mi je zdelo, da diham laglje in prosteje in zdelo se mi je, da me je prevzelo nekako praznično razpoloženje, kakor da živim v atmosferi dobrote.

Priznati moram, da nisem videl nikjer toliko dobrohotnih obrazov, kakor v Londonu.

London! Nikjer tistega bleska in sijaja, kakor v Parizu. Nikjer tistega

šuma in tiste razposajenosti, kakor v Neapolju, nikjer nič tako zagonetnega, kakor v starinskih mestih belgijskih. V Londonu nisem zapazil ne sence misticizma, zdelo se mi je, da je tako zdrav, tako srečen in zadovoljen kakor nobeno drugo mesto na svetu in da ničesar tako ne želi, kakor miru. A zdaj — vojna.

Središče Londona je »City«, to je trgovina in banka. To je značilno za vso anglosaksonsko kulturo. Francosko kulturo so vstvarili vojak in duhovniki, angleško kulturo trgovci in mornarji.

Bil sem enkrat v angleškem parlamentu. Prostor, ki je določen za poslušalce, je jako majhen in poslušalcev največkrat — nič. Angleži pravijo, da je parlament kraj dela, ne tribuna, prostor, kjer se za celo domovino in ves narod služi denar, torej delo življenskega pomena. Zato pa meni Angleži, da pri takem delu ne gre motiti poslancev s tem, da se pri njih posvetovanjih zija prodaja. Kontrola nad delovanjem poslancev — pravijo Angleži — oskrbuje časopisje, odločuje pa končno javno mnenje.

Na zvoniku vestminsterskem je udarilo 4. uro popoldne, ko sem šel po hodniku, kjer stoji kipi znamenitih angleških državnikov, na parlamentovo galerijo. Spremlil me je

»sergeant of arms«, kateremu sem se moral legitimirati in ki je zapisal moje ime v velikansko silno staro knjigo.

Dvorana, v kateri zboruje angleški parlament, je podobna gotički cerkvi in vlada v njej vedno poltema. Čim se je »speaker«, oblečen v dolg talar z belo vlasuljo na glavi vsedel na svoje, prestolu podobno mesto, se je začela seja.

Čuden in presenetljiv je pogled v to dvorano. Na sredi stoji dolga miza, polna debelih knjig, med katerimi leži nekaj blazin. Na obeh straneh mize sta dolgi klopi. Ena klop, »front bench«, je za zastopnike vlade, torej zastopnike vladajoče večine, druga za zastopnike manjšine.

Na »front bench« so pri tej seji sedeli ministrski predsednik Asquith, finančni minister Lloyd - George in minister Herbert Samuel, na opozicijski klopi pa Ostin Chamberlain in drugi.

Ta seja, ki sem ji prisostvoval, je bila burna. To se pravi, čital sem tako v časopisih, zakaj sam nisem te burnosti prav nič opazil. Nič drugega se ni zgodilo, kakor da je vladna stranka parkrat nekoliko glasno zaklicala »hear, hear« (čujte, čujte), dasi se je razpravljalo o stvari, ki pretresa Angleško že nekaj let, namreč o — homerule. Vse razprave so

se vršile v najdostojnejšem tonu in ni bilo slišati ne ene vulgarne, kaj še grobe besede. Tudi najhujši načelni nasprotniki respektirajo drug drugega, vsaka krivica ali nasilnost je popolnoma izključena, zato poslanci nikdar ne pozabijo, da so gentlemani.

Kake glave sem takrat videl. Nikdar ne pozabim, ministrskega predsednika Asquitha. Izgleda, kakor kak starorimski konzul. Lloyd-George ima veliko glavo in nekako razoran obraz, kakor da je utrujen od misli, Chamberlain je tip angleške elegance. Vsak je interesanten.

Vsi govori in ugovori so bili kratki, izbrušeni in ni bilo slišati nobene nepotrebne besede. Sploh se ne govori, kakor je navada na tribunah in na shodih, temveč bolj salonsko, a vedar skozinsko resno. Samo neki irski poslanec je govoril nekoliko dlje in frazovito.

Po seji sem šel zopet v »City«, v ta velikanski hram neizmernih bogastev. City! Tu sem videl imponujoče poslopje »Bank of England«, veliko borzo, mestno hišo in »Lombard Street«, kjer leže bogastva, ki si jih navadna človeška pamet še predstavljati ne more. Sem teče tudi »Fleet Street«, ulica časopisov. Po teh ulicah in trgih teče brez števila avtomobilov in kočij in dvokolesnih

kupejev. Brez števila. Dunajski šum je proti londonskemu prava provincijalna zamučenost.

Pri vseh teh vozovih sem zapazil nekaj posebnega. Šoferji, konduktjerji in kočijaži imajo vsi nekako humoristične obraze. Dobrovoljni in zadovoljni so, kakor možje, ki jedo trikrat na dan velike porcije pečenke in jo zalijejo z izdatno mero močnega piva. Ti ljudje so pač kasta svoje vrste. Vsi drugi so resni, ti so zmernom dobro razpoloženi.

Pa ta gneča, ta množina ljudi, ki drvi tod sem in tja, zlasti opoldne. Iz vseh hiš se vale gruče ljudi s cilindri in čepicami na glavi, s portfelji pod pazduhami, resni, trudni. Vse hiti na »lunch«. A pri vsem tem ni nič prerinjanja in nič svajanja, nič nestrpnosti, vse gre gladko.

Od »Bank of England« navzdol se pride v dobrih desetih minutah do cerkve »Oldgatechurch«. Tam za to cerkvijo se začne novo življenje, tam žive tujci, poglavito Židje, ki so se priselili v London iz Nemčije, iz Rusije, iz Galicije, iz Ogrske in iz Rumunije. Tu slišiš malo angleškega, največ govore ti ljudje nemško - židovski dialekt. Napisi so večinoma hebrejski, nesnaga je nepopisna in redarji ne prihajajo sem nikdar posamič, ampak vedno po trije ali štirje skupaj. Židje imajo svoje časopise.

mergus in Thomson se nista udeležila posvetovanja. Doumergue se nahaja v marnski pokrajini. Thomson vodi v departmajih Nord in Pas de Calais preiskavo o potrebah prebivalstva.

BITKA PRED PARIZOM.

Vse vesti, ki prihajajo z nemško-francoskega bojišča, soglašajo v tem, da v bitki, ki že več dni divlja severnovzhodno od Pariza, še vedno ni prišlo do odločitve. Nemci, a tudi Francozi in Angleži se bore z največjo hrabrostjo in trdovratnostjo. V bitki sodeluje, kakor zatrjujejo poročila, okrog tri milijone ljudi. Bojna fronta je dolga približno 200 kilometrov. To je bitka, kakršne, kar se tiče obsežnosti in številnosti boričev, še ne pozna zgodovina. Na katero stran se bo nagnila zmaga, je seveda sedaj še težko reči, vse pa kaže na to, da si bo palmo zmage, kakor v vseh bojih doslej, izvojevala nemška armada, ki se bori z nepopisnim junaštvom in velikansko bravuro. Kakor javlja »Pester Lloyd«, je bil položaj na bojišču dne 17. t. m. tak-le:

»Bojna fronta ob reki Marni se vedno bolj razteza. Borba postaja vedno hujša. Nemški armadi se je posrečilo odbiti vse francoske nočne napade. V nočnem napadu, ki so ga izvršile francoske čete v noči od torika na sredo, so imeli Francozi kolosalne izgube, vključno temu pa si niso mogli izvojevati prav nobenega uspeha. Temu nasproti pa so Nemci dosegli v sredo izredno sijajne uspehe in so vpenili zelo mnogo vojnega materiala. Končne odločitve je jedva pričakovati pred dvema dnevi.«

Tako se glasi poročilo »Pester Lloyd«, ki je kot glasilo ogrske vlade kolikortoliko dobro informirano o položaju. Potemtakem lahko računamo s tem, da nam brzojav danes ali jutri donese vest o odločitvi na zapadnem bojišču in o usodi Pariza.

Najnovejša poročila kažejo, da se je v zadnjih dneh že razvila nekoliko drugačna situacija. Kriza v veliki bitki, ki se bihe od reke Oise do Verduna, se zdi premagana.

Položaj nemške armade je bil začetoma boja precej težaven. Po bitki na francoski severni meji so nemške čete takoj začele zasledovati premaganega sovražnika. Armade pl. Klucka, pl. Bülowa in pl. Einema so prodirale v splošnem proti črti Pariz - Meaux - Chateau - Thierry - Epervy - Châlons sur Marne in so s predstražami prekorale 5. in 6. septembra reko Marne pri teh krajih. Na zahodnem nemškem krilu je bil položaj za nemške čete v toliko težaven, ker je bilo mogoče, da so se v velikih utrjenih taboriščih pred Parizom zbrale velike francoske moči. Da bi se ta skrivnost razjasnila z napadom na mesto, ni bilo priporočljivo. Generaloberst pl. Kluck se je moral s tem zadovoljiti, da je francoske čete, ki so se pomaknile čez trdnjavoško črto, nazaj pognal v utrdbе.

Sicer je pa bilo najboljšje, na zahodnem krilu bolj polagoma prodirati. V sled tega so se ustavili v višini Deamont-Meaux. To previdnost so upravičevali naslednji dogodki: Nemške čete, ki so vzhodno od armade pl. Klucka prodirle čez Marne, so dospole baje 6. septembra zvečer s svojimi predstražami do sovražne črte Meaux - Mont - Mirai.

Francosko armadno vodstvo je imelo najbrže namen, na vzhodu z oporo na Pariz, na vzhodu na utrjeno vzhodno fronto, predreti nemško zmagovito

prodiranje ter napasti z močnim zahodnim krilom nemško armado ter jo potisniti proti Ardenom in Luksemburgu.

V to svrhu so se pomaknile močne čete proti Parizu. Francoske čete so 7. in 8. septembra izvršile iz Pariza napad na sektor Meaux-Mont Mirai. Zahodno nemško krilo armad pl. Klucka in Bülowa se je umaknilo do Oise in je zavzelo južno od Lafereja zopet nove pozicije. Centrum in vzhodno krilo armad pl. Einema in vojvode Virtemberškega sta tudi nazaj potegnila sprednje čete, ki so šle čez reko Marne, čez to reko ter se postavile med Soissonsom in Reimsom. To umikanje je povzročilo, da so operacije več dni počivale, ker so Francozi le počasi sledili. Ko so došle okrepitve, ki so stale zadel, in ko je vmes posegla armada nemškega prestolonaslednika, ki je iz okolice Verduna detaširal močne oddelke proti Reimsu, so Nemci na večjem delu front prešli zopet v ofenzivo in so izvojevali v centru in na zahodnem krilu že precejšnje uspehe.

Bojna črta se razteza od Noyona, kakih 100 kilometrov severno-zahodno od Pariza, skoro do Verduna. Konec tega velikanskega boja, v čegar končno fazo smo prišli, ne more biti več dvomljiv. Bitka pri Oise in Verdunu bo končala z zmago Nemcev. Več znakov priča o tem, da bo ta nemški uspeh skoro gotovo odločilnega pomena za nadaljni razvoj vojne na Francoskem.

Skoro gotovo se bo Nemcem posrečilo, zavrniti večji del francoske armade v južnozahodni smeri. Umaknitev francoske armade v utrjene kraje na jugovzhodu Francije, v Belfort, Besancon, Dijon in Langres, je ogrožena. Gigantski boj je vsekakor še daleč od tega. Vendar je pa možnost te perspektive zelo važna in dalekosežna, ki bi bila velikega pomena tudi za naše čete, ki se bojujejo proti velikanski premoči.

Trdno zaupanje v Nemčiji.

S kako samozvesto in hladokrvnostjo se v Nemčiji presoja položaj na francoskih bojiščih, dokazujejo »Leipziger Neueste Nachrichten«, ki pravijo: »Na zapadu se sedaj jasno kaže, da ni naša vojna proti Francozu nikakšen vojaški sprehod. Prišli bodo še trdi boji, kakršni se ravno vršijo v zadnjih dneh. Čim bolj moramo vgrizniti v trdo jedro cele stvari, tembolj moramo spoznati, da bo končno vse odvisno od tega, je li naš značaj boljši, trdnjši ali francoski. Tega ni treba še posebej povdajati. Toda ravno v teh resnih dneh imajo vsi oni, ki so o razmerah podučeni in ki se stikajo s merodajnimi krogi, dolžnost, da razširjajo in vzdržujejo med ljudstvom ono trdno zaupanje v končno zmago na obeh naših frontah, ki vlada v naših vojaških krogih«.

ANGLEŠKA KRIŽARSKA FLOTILA PRED DARDANELAMI.

Dunaj, 18. septembra. »Pol. kor.« poroča: Pred Dardanelami stoji angleška križarska flotila. Torpedni rušilec »Hussar« je pred par dnevi prispel v nevtraln pristanišče solunsko. Na poziv grških oblasti je moral sicer pristanišče zapustiti, toda imel je časa dovolj, da se preskrbi s premogom.

General Bosi za nevtralnost Italije.

Navzlic vsem oficijoznim in oficijalnim zatrjevanjem, da ostane Ita-

lija nevtralna se vendar še ne da trditi, da je naša sosedna in z nami zvezana država že zavzela definitivno stališče napram sedanjemu evropskemu konfliktu. O iskrenosti italijanskih oficijalnih izjav ni dvomiti, toda gotovo je, da imajo še precej kondicionalni značaj.

V italijanski javnosti se vprašanje nevtralnosti še vedno zelo živahno, dá strastno ventilira. Resni politični in tudi vojaški krogi odobravajo večinoma dosedanje tozadevne ukrepe vlade ter zagovarjajo trajno nevtralnost stališče italijanske države. Mnogo pozornosti je zbudil v Italiji pa tudi pri nas članek italijanskega generala Bosi, priobčen v vojaškem listu »Esercito Italiano«. Članek je ponatisnil tudi oficijozni »Popolo Romano«. General Bosi pravi, da se je obrnil na mnoge odlične in merodajne politike, vojake, učenjake in vsi so mu izjavili, da so od vsega začetka upali, da ostane Italija nevtralna. Pisatelj nadaljuje: Italija se tudi sedaj ne sme dati izvabiti iz svoje nevtralnosti. Proti Franciji, Rusiji, Angliji bi bilo prepozno in bi imelo za posledico pravcati prevrat. Proti dosedanjim tridesetletnim zaveznikom? Nikdar. Mogoče bi bilo to nacionalno, utilitarno, toda ne bilo bi dostojno, ne bil bi to plemeniti realizem. Kajti še velja načelo človeške morale, kategorični imperativ, ki ne dovoljuje, da bi Garibaldijev in Mazzini-jev narod snedel dano besedo ter se vrgel v brezno moralne pogube.

Vrhutega mora Italija le pridobiti, ako se v vojno ne vmešava. Morda pridobi celo več, kakor pa, ako bi se vojne udeležila. Ne bo oslabljena, ker spada med najmočnejše države, ki so proglasile svojo nevtralnost. Po vojni pride gotovo do evropskega kongresa. Ta kongres ne bo smel le zadostiti interesom vojskujocih se držav, temveč bo moral razrešiti evropski problem na tak način, da bo zagotovljen čim najtrajnejši mir. Razdeliti ne bo le vojnega plena, temveč zasigurali bo tudi bodoče vzajemno sodelovanje kulturnih narodov sveta. Italija se naj zato ne uda nobenemu pritisku — kdo ve, kje bi se že nahajali, ako bi se bili udali raznim vplivom. Danes nam ni več na prostu dano, da se pridružimo temu ali drugemu bloku. Imejmo, pred očmi — ne svoje lastne interese, temveč pred vsem svojo čast, svojo narodno dostojnost in končno tudi svoje interese.

Ker zavzema Italija danes med nevtralnimi državami prvo mesto, bo igrala tudi na bodočem evropskem kongresu odlično vlogo. Ako pa poseže v vojno, bo morala stopiti pred drugimi v ozadje.

Marchese di San Giuliano.

Milanski list »Sera« poroča iz Rima: Zunanji minister marchese di San Giuliano, ki že dalj časa ni poseben zdrav, tako da je moral tudi med evropsko krizo večkrat zapustiti Rim, da se pozdravi, trpi že par dni na uremiji. En teden ni smel na zdravniški nasvet ničesar delati.

Marchese di San Giuliano le zdaj prosil ministrskega predsednika Salandra, naj skrbi za naslednika. Salandra se še ni odločil.

Rimska lista »Tribuna« in »Giornale d'Italia« zavračata od nekaterih listov objavljeno vest, da je zunanji minister marchese di San Giuliano demisioniral iz zdravstvenih ozirov. Marchese di San Giuliano je imel revmatični napad, ki ga bo po naziranju profesorja Marchiafave v par dneh prestopil. Minister pa je še kakor prej nadalje izvrševal najvišje vodstvo zunanje politike in sicer v popolnem soglasju z min. predsednikom Salandro, ki je imel predvčerajšnjim zvečer na Consultu daljši pogovor z Giulianom. »Tribuna« dementira tudi vesti o demisiji vojnega ministra Grandija.

»Giornale d'Italia« pozivlja vlado, naj nemudoma vse potrebno ukrene, da more na dostojen način zastopati interese dežele. Nobena žrtev ni za ta cilj prevelika. Ljudstvo naj opusti neplodne manifestacije in naj da v tem pomembnem trenutku vladi najskrajnejšo polnomoč, da stori vse in da ničesar ne opusti, kar bi koristilo dobrobiti domovine.

Italija in Rumunska. — Albanija.

Neki rumunski poslanik, ki se nudi v Italiji, se je izjavil napram nekemu sodruidniku lista »Corriere d'Italia«, da nima Rumunska nobene druge želje, kakor da se ravna v vsem po Italiji. Italija pa mora zavzeti na Balkanu pozicijo, ki odgovarja njenim interesom. To žele tudi v Petrogradu in ni se bati, da bi delali tam iz gospodarskih ozirov proti Italiji, niti se ni bati, da bi se temu protivila Avstro-Ogrska, s katero živi Rumunska v najboljših odnosih. Skratka, Italija mora biti balkan-

ska država. Iz Pariza piše »Popolo Romano«, da tudi Francoska in njeni zavezniki ne bi ugovarjali taki akciji.

Rim, 17. septembra. »Agenzia Stefani« poroča: Od nekega inozemskega lista priobčena vest, da je Italija izkrcala v Valoni vojaštvo, oziroma, da to namerava, je brez vsake podlage.

Rumunska agitacija v Italiji.

Bukarešt, 18. sept. (Kor. urad.) Z ozirom na različna poročila, priblija list »Vittorulo«, da poslanca Diamandi in Istriati, ki se sedaj mudita v Italiji, nimata nobene misije od strani rumunske vlade.

Ruski rubelj v Bukarešti.

»Pester Lloyd« poroča: Kako deluje ruski vpliv v Bukarešti, naj se osvetli s sledečim značilnim slučajem. Predvčerajšnjim in včeraj smo dobili iz rumunskega glavnega mesta poročila o velikem razburjenju, ki se je polastilo ondotnih krogov. Danes se na čuden način osvetljuje izvor tega razburjenega razpoloženja. V nekem ondotnem listu je izšlo sročilo, da so stotnje ruskih kozakov prišle že pred Brašovo in da je avstro-ogrsko vojaška uprava ukazala, naj se mesto izprazni. Rusi v tem sedmograškem mestu: — ni čuda, če je ta vest vzbudila v celi Rumunski mrzlično razburjenje.

Seveda se je kmalu izkazalo, da je bilo to poročilo nesramna in popolnoma neosnovana laž. Zadevo so začeli preiskavati in dognali, da vedejo sledovi povzročitelstva na ono družbo, ki je plačana z ruskim denarjem. Dan na to je moral omenjeni list skesano priznati, da je bil žrtev mučne zmotе. List ni hotel povedati svojega zapužnika, kmalu pa so dognali, da so vest brzojavili iz neposredne okolice ruskega najvišjega poveljnika Nikolaja Nikolajeviča v Bukarešto.

Bolgarija in Rusija.

Sofijski list »Kambana« se bavi z naznanilom, da je ruski poslanik Savinski ustmeno in pismeno predlagal bolgarski vladi, naj se z njim dogovarja tako glede bodočega razmerja med Bolgarsko in Rusijo, kakor glede uresničenja bolgarskih idealov. »Kambana« pravi: Vsekako je čudno slišati od ruske strani, da ima Rusija neprestano skrb za blagor Bolgarije. Več gubernij, ki so desetkrat večje, kakor Bolgarska, trpe na Ruskem najbolj črno sužnost in bedo; zdaj pa taka nežna skrb za Bolgarsko. Ruska izjava obeta Bolgarski pomoč, če bi bila napadena. To je pa samo dobra preteveza, da bi rusko vojaštvo trajno okupiralo bolgarsko ozemlje. Tajni načrt Rusije je, da bi Bolgarska tvorila sprednjo stražo ruske armade proti Turčiji in ji pomagala zavojevati Dardanele in Tracijo. Ruska izjava je nov dokaz, da dober bolgarski rodoljub ne sme slediti drugemu geslu, kakor geslu: Ločitev od Rusije. — O tej isti stvari piše ugledni politik Tončević, Ivkov Vladikin v »Utru«. Pravi, da bi bila velika prevara, če bi se verjelo obljubam tripelentente, da se uresniči bolgarska misel. Razen Rusije, je tudi Angleška storila korake pri vseh balkanskih državah, da bi jih pripravila do tega, da bi neke teritorije odstopile Bolgarski in s tem omogočile obnovitev balkanske zveze. A povsod je bil odgovor nepovoljen. Bolgarija ne sme dandanes verjeti ne obljubam, ne pismenim pogodbam, ker so Srbi prelomili alijantno pogodbo, ker je Rusija zatajila bolgarsko - rusko vojaško konvencijo in ker vesile niso izpolnile, kar je bilo določeno v londonski pogodbi. Tripelententi je najmanj zaupati, ker je ravno Francija svoj čas predlagala, razdeliti Bolgarsko med sosedo in pripravila Grško do tega, da je to predlagala na konferenci v Bukareštu.

Uvaževati je, da se tako bori vladna stranka; kaj je z opozicijo, ni znano.

Noel Buxton v avdijenci pri kralju Ferdinandu.

Sofija, 18. sept. (Kor. urad.) Kralj Ferdinand je sprejel včeraj v avdijenci predsednika balkanskega komiteja Noela Buxtona in njegovega brata Karla, ki sta že več dni tukaj.

Bolgarski glasovi.

Sofija, 18. sept. (k. b.) »Kambana« piše: Med tem ko hoče Rusija avstro-ogrskim Slovanom obetati osvobodjenje, se bore Slovani junaško proti črnemu strašnemu strašilu imenovanemu Rusiji, in bi raje umrli, kakor da bi prišli pod ruski jarem. Kaka ironija usode, da hočejo politični in gospodarski ruski sužnji osvoboditi svojo-

ne, kulturno visoko stoječe druge Slované. Zmaga Rusije bi bila strahotna potvora narave, zgodovine in morale. Delavski list »Rabotničevski Vestnik« razpravlja v zvezi s prizadevanji prezidenta balkanskega odbora Buxtona v angleški politiki in pravi: Na neodvisnosti Bolgarske ima Angleška le ta interes, da bi se Bolgarska ustavila, če bi Rusija zavojevala Dardanele. Takoimenovana velikodušnost Angleške ni lani zabranila, da je bila Bolgarska ponižana in oropana. Angleška bi tudi danes žrtvovala Bolgarsko, če bi mogla napraviti s tem dobro zamenjavo. Če danes Angleška Bolgarski prijaznost izkazuje, stori to le zato, da bi pozneje mogla Bolgarsko dražje prodati. Smešno bi bilo pričakovati, da bo Bolgarsko rešila takozvana angleška velikodušnost. Ta velikodušnost se kaže v Indiji z brezprimer-no strašnim izkoriščanjem tristo-milijonskega naroda, v Egiptu in v zaslužnje in oropanje nekega drugega naroda. Angleška deluje po vsem svetu s silo, s teptanjem pravice in z ropom. Tudi je servilna vloga demokratične Angleške napram ruskemu carizmu predobro znana, da bi mogel trdo verjeti v plemenitost nagibov Angleške.

Obstreljevanje Löwena.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) »Norddeutsche allgemeine Zeitung« primaša poročilo, službeno v Löwen poslanega uradnika cesarskega generalnega gouvenermeta v Bruslju, v katerem ta konstatira, da je samo ena šestina ali ena petina mesta uničena. Večina javnih poslopjij je ohranjena, pred vsem krasna mestna hiša. Petrova cerkev je samo malo poškodovana, tako, da jo bo lahko mogoče popraviti. Tudi je bilo mogoče rešiti vse dragocenejši predmete iz cerkve. Da so bile ohranjene umetnine, je pred vsem zasluga etapnega poveljnika, majorja Manteuffla in polkovnika Bocka železniških čet, ki sta storila vse, da sta preprečila razširjenje požara. Zlasti major Manteuffel je storil vse, da je bila mestna hiša rešena in da se je ohranila benediktinska opatija Mont Caesar. Sodnije zopet delujejo in podpirajo krajevnega poveljnika. Domačemu prebivalstvu je povratek dovoljen ter število prebivalstva zopet narašča. Več trgovin je zopet odprtih. Mala železnica Löwen-Bruselj v gotovi smeri zopet vzdržuje promet ter skrbi tudi za dovažanje živil. Tudi javne službe so se po možnosti zopet uvedle.

Položaj v Varšavi.

»Kurjer Poznanski« je dobil od potnika, ki je bil še pred devetimi dnevi v Varšavi, te - le informacije: Dne 29. avgusta so nemške čete zasledle Pabianice. 30. avgusta so vmarširale v Lodz. Njihova ofenziva se giblje v smeri proti Koluszkeu. V Lodzu miruje delo v tovarnah, ker je zmanjkalo premoga, v mestu vlada popoln mir in red. Ruska državna banka se je preselila v Varšavo. V Varšavi je nastanjena ruska armada, ki šteje pol milijona mož. Policijski ravnatelj je izdal razglas, da se bo v slučaju nevarnosti s topovi streljalo s citadele. Ženske in otroci lahko v tem slučaju zapuste mesto v vlakih, ki stoje pripravljeni na kolo-dvorih. Varšava se nahaja v vojnem stanju, vsa okna morajo biti ponoči zastrta in nikjer ne smejo goreti luči.

Ruske grozovitosti.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) »Wolffov urad« poroča: Poveljnika XV. rusk. armadnega zbora, generala Martosa, ki je bil ukazal svojim vojakom, da morajo požgati vse kraje v vzhodni Prusiji in pomoriti vse moške prebivalce, tudi če se niso udeležili bojev, so poslali Nemci vjetega v Halle ob Saali, kjer ga bodo postavili pred vojno sodišče. Župan v Neidenburgu prosi v listih za pomoč za prebivalce tega kraja. Dne 22. avgusta so zasedli kozaki mesto, streljali na okna in mnogo prebivalcev ranili. Nato so tri ure bombardirali mesto. Večji del mesta je zgorel. Polovica prebivalcev je brez strehe, v drugih hišah so kozaki uničili vse pohištvo, perilo in obleke. Kar niso uničili, so odpeljali čez mejo.

Potopljena ladja.

London, 18. sept., via Berolin. (Kor. urad.) Admiraliteta razglašala, da se je potopila v Kanalu šolska ladja »Fingard II.« Od 64 mož, ki so bili na ladji, se jih je potopilo 21. Šolska ladja »Fingard II.«, ki je bila v rabi za vežbanje strojnega osoblja, je stara oklopnica, ki se je prej imenovala »Invincible«.

Angleška križarka se potopila?

V Buenos Airesu izhajajoča »La Plata Post« poroča v številki 5 da

imajo svoje gledališče in svoje restavracije. Večina živi v veliki bedi, vsak pa upa, da pride zanj dan, ko zapusti ta kraj in se preseli v ulice, koder stanujejo veliki trgovci.

Najhujše je v ulici »Commercial Road«. Nesnaga in beda je tu doma. (Tod je pribeležil vseh zločincev, a sredi med to sodrgo ženskega in moškega spola, prodajajo mladi fantje kričaje brošurice, oznanjujoče prihod Mesije.)

Vsi ti ljudje žive od upanja na prihodnosti, vsi od nade, da bo jutri boljše. Če je angleška vlada kaj teh ljudi izbirala, morajo pomreti za plotom.

K dokom! Tam je zopet nov svet, tam žive v posebnih ulicah tuji narodi, Kitajci in Indijci pa tudi Irči. »Riche Streets«, bogata ulica, se imenuje ulica, v kateri stanujejo Kitajci, največ delavci na ladjah in v pristanu. Govori se v Londonu, da ni varno v teh ulicah, a mene so povsod pustili v miru in mi v kitajski čajnici lepo postregli. Mister Cau - Jung-Taj, lastnik čajnice, mi je zaupal, da ne zna kitajski čitati, ker je baje precej težko, pač pa angleški; zagotovil me je, da je republika za Kitajce najboljša uredba in gramofon po njegovem prepričanju poleg kinematografa najimenitnejša iznajdba človeškega duha.

Hydepark v jutranjem soncu je nekaj posebnega. Hydepark je nekaj

forum Londona. Kdor hoče, lahko tam javno govori o čemerkoli in vsak najde več ali manj poslušalcev. Največ govornikov se bavi z verskimi vprašanji, a govori se o politiki, o vojaških in o sodnih razmerah, o zakonu in o plodovitosti, sploh o vseh mogočih stvareh.

Slišal sem debelega vpokojenega majorja, ki je dokazoval potrebo stalne velike armade. Vsi so ga poslušali z respektom, še nasmehnil se ni nihče, dasi majorjev govor ni bil ravno odličen. Slišal sem dalje suhljato, priletno damo, ki je grmela, da visoka gospoda nima toliko otrok, kakor delavci in slišal sem mladega študenta, ki je priporočal spreobrne-nje k budizmu.

Nazaj v City. Ravno so zapirali banke in trgovine. Na tisoče ljudi se je vsulo na ulice, vsi korektni in elegantni, vsi resnih, a brezkrbnih obrazov, vsi dobrohotnih pogledov, vsakemu se je bralo na licu: po storjenem delu je lahko mirno počivati. Mrak je objel velikanske stavbe v City, mir je zavladal v ulicah. Tedaj bi bil glavo stavil, da se ta narod nikdar ne zaplete v vojno. Kako se pač moti človek, če sodi samo po zunanostih in nima prilike, pogledati v srca. Zdaj se mi kaže Angleška v čisto drugi luči, zdaj verjamem, da so interesi »City« provzročili, da je Angleška posegla v vojno.

K. T.

11. avgusta sledeče: Pristanškemu prefektu v Rio je sporočil kapitan brazilskega parnika »Itaitube«, da je našel na odprtem morju reševalne čolne, znake in reševalne pase angleške križarke »Glasgow«. Nadalje se je poročalo, da je ta angleška vojna ladja dopolne na visokem morju naložila premož. Kmalu se je prikazala druga vojna ladja, ki jo je smatral kapitan za angleško, ki pa je bila menda nemška. (Vojni praporci obeh mornaric se iz daljave težko razločijo.) Tretje poročilo, ki se je snovi v Buenos Aires razširilo, pravi da so videli »Glasgow« pri Punta Arenas na potu proti zahodni obali. Iz teh poročil se more z veliko gotovostjo posneti, da je nemška križarka potopila angleško vojno ladjo »Glasgow«. Izključeno je, da bi se »Glasgow« videl predvčerajšnjim pri Rio in včeraj pri Punta Arenas. Vojna ladja, ki le beži, tudi ne meče reševalnih čolnov čez krov.

Vest o transportu ruske armade čez Arhangelsk — izmišljotina.

»Frankfurter Zeitung« javlja iz Kristijanije: Po zanesljivih vesteh so vsa poročila, kakor da bi bilo čez Arhangelsk odšlo več sto tisoč ruskih vojakov na francoska bojišča izmišljena. Transport tako velike armade je že iz prometno - tehničnih ozirov nemogoč, neglede na dejstvo da je Belo morje sedaj že zamrzjeno.

Angleško brodovje pred Helgolandom.

Iz Londona prinaša »Neue Freie Presse« preko Rima in Berolina poročilo, ki se glasi: Angleško brodovje je dospelo pred Helgoland in poskusilo vse, da zaveže nemško vojno brodovje, da bi zapustilo svoje varne pozicije. Angleško brodovje je celo klicalo s sireni, da bi opozorilo Nemce na svojo navzočnost. Nemci pa na to niso reagirali.

Buri z Anglijo.

Govoreč o poročilu iz Kapskega mesta (Capstadt), da je general Botha v parlamentu izjavil, da se nahaja tudi juž. Afrika v vojni z Nemčijo, pravi »Reichspost«, da bo Anglija, ki mobilizuje vse svoje kolonije proti Nemčiji, ki vlačil indijsko pomožno armado v Evropo, ki ščuje zamorce in Japonce proti Nemcem, zapletla v vojno tudi južno Afriko, to je bilo lahko naprej videti. Ali da pritrjuje general Botha londonskemu povelju s tako gorečnostjo, to kaže, kako hitro so se angilizirali tisti Buri, katerih boj za svobodo proti angleškemu vpadam je svoj čas ravno v Nemčiji in v Avstriji vzbudil splošno sočutje. Zmaga Jameson, Cecilja, Rhodesa in Chamberlaina nad Buri so bile res popolne. — Čez Rotterdam se poroča: V senatu v Kapskem mestu je general Botha naznanil, da je južno-afriška vlada na željo osrednje angleške vlade sklenila, zasedati nekatere dele jugozapadne Afrike iz strateških ozirov. Vlada je to storila, da posvedoči lojalnost južne Afrike. Ta živja največjo svobodo in zato tudi tisti, ki niso Angleži, ne marajo priti pod nemško oblast. — General Delarey je istotako zastopal stališče, da je treba nemško moč zlomiti, sicer postane nevarna južna Afrika. Pršal pa je, kaj bo z južno Afriko, če bi v sedanjih vojni bila premagana Anglija, na kar ni dobil odgovora.

Angleži rabijo krogle dum - dum.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) »Wolffov urad« poroča: Nekemu vjetemu angleškemu štabnemu častniku so pokazali, kakor poročajo iz zanesljivega vira, krogle dum-dum, ki so jih našli pri angleških vojaki. Štabni častnik ni zanikal, da so Angleži te krogle rabili, bil pa je mnenja, da so prepovedane samo krogle, ki eksplodirajo in končno je rekel: Streljati moramo s krogli, ki nam jih da vlada.

Velikanske angleške izgube na francoskih bojiščih.

Berlin, 17. septembra. Pariški »Temps« javlja: Angleška pomožna armada je zgubila v zadnjih bojih pred Parizom 15.000 mrtvih in ranjenih.

Strah pred nemškimi minami.

Iz Londona poročajo: Na Angleškem je strah pred minami vedno večji. Od izliva Themse do Grimsbyja so izvlekli iz morja 68 min. Pri tem delu se je potopilo mnogo ribiških ladij.

Kako pomnožuje Anglija svojo mornarico.

Berolinski listi poročajo: Angleška admiraliteta je konfiscirala dve

v angleških ladjedelnicah se nahajajoči chilenski veliki oklopni ter jih postavila v službo angleške mornarice. Zastopnik republike Chile je protestiral. Anglija je zasegla tudi 3 nove braziljanske monitorje, ki so jih angleške ladjedelnice ravno dogradile.

Brodovje Zedinjenih držav.

Iz Stockholma poročajo listu »Vossische Zeitung«: Brodovje Zedinjenih držav v Tihem oceanu je bilo ojačeno in močno brodovje je odplulo proti Filipinom.

Ameriška križarka v Sredozemskem morju.

»Tribuna« poroča iz Brindizija, da je dospela tja ameriška križarka »North Carolina«, da vzame na krov premož in živila. Ladja stoji pod poveljstvom admirala Ormana ter plove v Smirno, kamor naj prinese mnogo zlata. Po drugi verziji je ladja namenjena v Jadransko morje, kjer ima Amerika v sedanjih vojni velike interese.

Laži »Agence Havas«.

O zadnjih bojih pri Lvovu si je privoščila »Agence Havas« nekaj prav krepkih laži. Tako piše, da so Rusi vjeli celih 120.000 Avstrijcev. Tako debelo se niti petrogradska brzojavna agentura ne upa lagati, ki pravi, da so Rusi vjeli samo 200 častnikov in 30.000 mož.

Novo francosko orožje.

Nemški vojaški zdravnik Volkman pripoveduje v »Münch. Med. Wochenschr.«: Najnovejše orožje uporabljajo Francozi. Francoski aviatiki se ne poslužujejo le bomb temveč tudi jeklenih puščic, katerih učinek je jako zanimiv. Neki ranjenec pripoveduje: Naš regiment je imel ravno odmor, ko sta se nad nami pojavila 1200 do 1500 m visoko dva aeroplana. Ležali smo v skupinah na trati. Naenkrat začutim v desni nogi nad peto pekočo bolečino. Mislim sem, da me je sosed iz nepredvidnosti sunil z bajonetom. Toda istodčasno z menoj so zakričali tudi mnogi drugi tovariši in konji pri nekem vozu, ki je stal v bližini so se pričeli plašiti. Pogledam nogo in vidim da se mi je zarila jeklena pušica globoko v meso. Mnogi moji tovariši se je prigodilo še hujše, enemu je priletela pušica v obraz ter mu je predrta lica in usta, drugi je ležal kakor na zemljo pribit, enemu konju je ticala pušica v očesu. Naše začudenje je bilo veliko. Pušice niso mogle priti od nikoder drugod, kakor iz aeroplanov, ki sta krožila nad nami. Rane niso bile zelo težke.

Kakor pripovedujejo drugi ranjenci je padlo takrat na oni nemški regiment okoli 50 puščic, približno 33% teh puščic je zadelo svoj cilj. Pušice so iz jekla, 8 mm debele, 10 cm dolge, 16 gramov težke. Spodnja tretjina pušice je masivna, ostali dve tretjini obstopajo iz štirih jeklenih dolgih šivank, katerih prerez kaže slika zvezde.

Rane, ki jih prizadenejo te pušice običajno niso nevarne. Strel v glavo ali v prsa pa more biti smrtonosen. Rane se kmalu zacelijo.

Turki o naši armadi.

Carigrad, 18. sept. (Kor. urad.) »Tanin« razpravlja o operacijah avstro-ogrskih armade in pravi, da je vojna dokazala ravno nasprotje tega kar se je trdilo, da mora razpasti armada, ker obstoji iz raznojezičnih elementov. Armada je izvajala jako znamenite bitke proti dosti močnejšemu sovražniku. Izvajala je zmage in se najbolj ljutim ruskim napadom obdobjevanja vredno ustavljala. S tem se je dokazalo, da se željo upravljajoči duh ustvaril popolne sisteme in da so Slovani hiši Habsburški ravno tako zvesto udani, kakor Nemci. List končuje: Sedanjí položaj Avstro-Ogrske vzbuja občudovanje celo pri optimistih.

Varstvo srbskih interesov.

Dunaj, 18. septembra. (Kor. ur.) Kakor razglasa nižjeavstrijska trgovska in obrtniška zbornica, so glasno naznanila, ki ga je poslalo poslanstvo Združenih držav, ministrstvu zunanjih del, prevzeli ameriški konzuli v Karlovih vajah, v Pragi, v Trstu in v Budimpešti tudi varstvo srbskih interesov, v kolikor spada to varstvo v področje konzulatov. Varstvo drugih srbskih interesov ostane v rokah kraljevskega španskega poslanstva na Dunaju.

Francoski in belgijski listi v Bruslju.

Iz Bruslja javlja »Köln. Ztg.«: Gubernator von der Goltz-paša je strogo prepovedal razširjati in čitati necenzurirane francoske in belgijske liste. Kdor take liste prodaja, zapade

smrtni kazni. V mestu so bili postavljeni kioski, v katerih se prodajajo nemški listi, iz katerih se more prebivalstvo podučiti o vojnih dogodkih.

Predčasne gratulacije.

Kakor poročajo nemški listi sta si car in francoski predsednik v zelo entuzijastičnih telegramih čestitala k najnovejšim zmagam. Listi pristavljajo ironično, da bi bilo treba s temi gratulacijami vsaj toliko počakati, da bodo zmage res izvojevane.

Car Nikolaj imenuje viteze sv. Jurja.

Petrograd, 17. septembra. (Kor. urad.) (via Kopenhagen). Car Nikolaj je imenoval belgijskega kralja Alberta in srbskega prestolonaslednika Aleksandra za viteze sv. Jurja. Red sv. Jurja se podeljuje za junštva na bojnem polju.

Premeten špijon.

Krakov, 17. septembra. »Nowa Reforma« poroča: V neki tukajšnji elegantni kavarni sta opazovala dva vojaka — Dunajčana nekega oficirja, ki se jima je zdel sumljiv. Opozorila sta vojaške oblasti, ki so ga pozvale, da se legitimira. Pokazalo se je, da ni častnik, temveč v oficirsko uniformo preoblečen špijon. Špijona so aretirali, pri njem so našli mnogo ruskega denarja.

Španske simpatije.

Berlinski listi zatrjujejo, da je v Španiji nastal značilen preobrat. Simpatije za Francoze in Angleže pojemajo in Avstrija ter Nemčija postajata med španskim narodom vedno popularnejši in priljubljenejši.

Kako se je Japonska pripravljala na vojno.

Iz Stuttgarta poročajo: Iz dejstva, ki je postalo še le zdaj znano, lahko sklepamo na predpriprave Japonske na sedanjo vojno. Japonska je skušala začetkom julija, torej en mesec pred izbruhom vojne, naročiti štiri sto zrakoplovnih motorjev pri Daimler-motorski družbi v Untertürkheimu pri Stuttgartu. Ker je bil pa rok za dobavo prekratek, družba ni mogla prevzeti tega naročila.

Tudi Dalaj Lama za Anglijo.

Iz Stockholma poročajo: Angleški listi poročajo vzradoščeni, da je sklenil tudi Dalaj Lama slediti vzgledu indijskih knezov ter bo poslal Angleški pomožno ekspedicijo Tibetancev na pomoč. Razen tega bo dan in noč molil za uspehe angleškega orožja iz hvalečnosti za usluge, katere mu je storila Anglija.

Položaj v Indiji.

Iz Kodanija poročajo: Tukajšnji nemški poslanik je sporočil, da je v Indiji, kakor je poročal nemški poslanik v Peking, vstaja. Da se ta premaga, si je Anglija izposila japonsko pomoč, za kar je obljubila Japonski velike prednosti, dočim so se indijske čete odposlale v Egipt, da ga pomirijo. Tukajšnji angleški poslanik odgovarja na to, da so indijske čete prišle zdrave v Egipt in da so vesti o revoluciji v Indiji neosnovane, ker je lojaliteta indijskih knezov dokazana. Transportov japonskih čet v Indijo pa angleški poslanik sploh ne omenja, tudi noče dati nobenega pravega pojasnila o transportu indijskih čet v Egipt.

Ranjenci v ljublj. bolnicah.

V bolnici domobranskega pešpolka št. 27 so nastanjeni ti - le ranjenci:

Domobranski polk št. 4: Sluban Ivan, 7. stotinja, strel od šrapnela. — Domobranski pešpolk št. 27: Osvald Miha, 6. stotinja, rojen v Jurjevcu, strel v levo roko; Micheli Fran, 8. stotinja, strel od šrapnela v levo roko; Korošec Fran, 4. stotinja, Ljubljana; Paik Karel, 7. stotinja, Draga, bolečine v prsih; Lapajne Valentin, 6. stot., St. Vid, strel v levo roko; Pihler Friderik, 3. stotinja, Planina, bolan; Jenko Luka, 16. stotinja, Smlednik, ranjen v levo roko; Bužga Fran, 3. stotinja, Novo mesto, izvil si je nogo; Kuhar Miha, 4. stotinja, Krivče, ranjen na desni nogi; Stariha Anton, 1. stotinja, Semič; Peterka Matej, Moravce; König Josip, Bela peč; Gregorič Alojzij, 2. stotinja, Vogersko; Tekavc Fran, 1. stot., St. Vid; Winter Martin, 5. stotinja, Slivovce; Siard Anton, 1. stotinja, Ljubljana; Izanc Edvard, 3. stot., Ljubljana; Lesjak Fran, 2. stotinja, Ljubljana; Mikulš Stefan, 7. stotinja, strel v nadlakt; Hrovat Josip, 2. stot., bolan na pljučih; Ku-

mar Leopold, 7. stot., strel; Stojs Ivan, 7. stot., Jesenice, bolan; Faletič Fran, 7. stot., Libušna, vnetje oči; Chala Tomaž, 15. stot.; Podražaj Fran, 2. stot., Želimlje, strel v nogo; Furlan Vit, 10. stot., Kojško, revmatizem; Kern Aleš, Teneišče; Buholin Ludvik, St. Peter, strel v prst; Gregorc Ivan, 1. st., Zgor. Kašelj, ranjen v peto; Ker-nič Ignacij, 4. stot., vbod; Dasek Ivan, 9. stot., strel v levo roko; Pol-dak Jakob, 10. stot., vbod v desno roko; Zalaznik E., 3. stot., strel v prst; Konestov Miha, 3. stot., strel; Čekol Dominik, 15. stotinja, Slava Anton, 1. stot.; Borjančič Josip, 1. stotinja; Šimac Josip, 11. stotinja; Očepek Lovrenc, 4. stotinja; Gabrček Ivan, 7. stotinja; Strmec Alojzij, 6. stotinja; Uršič Jernej, 9. stotinja; Mašin G., 3. stotinja; Čadež Ivan, 3. stotinja, strel šrapnela; Pogačnik Ivan, nadomestni rezervist, Breznica, strel v desno roko; Šegula A., črnovoj-nik, oslabelost.

Dnevne vesti.

— **Načrti za prihodnost.** Predsednik avstrijske poslane zbornice, dr. Sylvester, je te dni vzbudil veliko pozornost s tem, da je nastopil za carinsko unijo med Avstrijo in med Nemčijo, češ, da je to nujna posledica sedanjega vojnega bratstva teh dveh držav. Ogrski listi so se zdaj odločno oglasili proti temu projektu, češ, carinska unija bi uničila avstrijsko ogrsko gospodarsko samostojnost, onemogočila razvoj ogrske industrije in spravila madžarsko nacionalno politiko v nevarnost.

— **Italijanska univerza v Trstu.** Dunajski listi poročajo, da name-rava vlada aktivirati laško pravniško fakulteto v Trstu. Ze svoj čas smo poročali, da so se dunajski merodajni krogi zato rešitev italijanskega vseučiliškega vprašanja definitivno odločili.

— **Polkovnik Weber imenovan za brigadirja.** Dosedanji polkovnik poveljnik in polkovnik 27. peh. polka Karel Weber je bil imenovan za poveljnika 55. pehotne brigade v Trstu. Kakor znano, je bil dosedanji brigadni poveljnik generalmajor Alfred pl. Hinke v bitki pri Lvovu težko ranjen. Za poveljnika 27. peh. polka pa je imenovan podpolkovnik Viljem Staufner, dosedanji poveljnik 27. lovškega bataljona.

— **Samo Vošnjak t. Kar se je že več časa domnevalo in govorilo, to se je zdaj potrdilo.** Stotnik g. Samo Vošnjak je padel na severnem bojnem polju; zadela ga je krogla v srce. Samo Vošnjak je bil sin slovenskega politika in pisatelja, pokojnega državnega poslanca in deželnega odbornika dr. Josipa Vošnjaka. Vzgojen v narodnem duhu, si je tudi v vojaški službi ohranil zvesto narodno mišljenje. Neposredno po izbruhu vojne se je Samo Vošnjak poročil — zdaj je mrtel. Bil je vesten oficir, pravi prijatelj podrejenega mu vojaštva, ljubeznjiva, dobra duša, ki ga je vsak rad imel, kdor ga je poznal.

— **Na bojišču je padel v noči od 9. na 10. septembra g. Gjuro Badovinac, stotnik 2. bos. polka.** Bil je pastorek obč. svetnika in lekarnarja Ubaldia pl. Trnkoczyja.

— **Padel je na bojišču polkovnik Norbert Frass, poveljnik 11. (goriškega) lovškega bataljona.**

— **Ljubljancan — junak v vojski.** V Miškolcu izhajajoči list »A Reggel« prinaša v svoji št. od 13. t. m. o v tamošnji Elizabetni bolnici umrlem Ljubljancanu približno sledečo notico: Pred nekoliko dnevi pripeljal se je sem večje število ranjencev z bojišča v Galiciji. Med njimi je bil tudi mladi oficir Fran Herzmansky od 17. pešpolka, rojen v Ljubljani na Kranjskem. Pogum-nen vojak je šel z velikim navdušenjem v vojno in se odločno in junaško boril proti sovražniku. Vedno in povsodi je bil spredaj, je sam streljal, svoj oddelek hrabro vodil in mu lepe vzglede dajal s svojim pogum-nim obnašanjem. Franc Herzmansky se je boril v več bitkah, naposled pri Lvovu, kjer je bil smrtno ranjen. Zadet je bil s kroglo v glavo in s šrapnelom v levo koleno. Padel je krvav in nezavesten na tla in tam ležal toliko časa, da ga je našla in pobrala sanitetna trupa »Rdečega kri-ža«, ki mu je rano za silo obvezala in ga z drugimi tovariši vred prepe-ljala v bolnišnico v Miškolc. Hrabrega junaka prepeljali so v Elizabetno bolnišnico, kjer je imel vestno in vzorno oskrbo. Ko so pripeljali ranjence v bolnico, hoteli so njega de-jati v posebno sobo za oficirje, kar je pa odločno odklonil in zahteval, da hoče ležati skupaj z vojaki, s katerimi se je bojeval. Seveda se mu je vstreglo. Žalibog, da je bila rana na glavi tako težka, da ji je podlegel; življenja mu ni bilo več mogoče rešiti, danes je umrl. Fran Herzman-skyjev pogreb bo v nedeljo popol-

dan ob 3. uri iz Elizabetne bolnišni-ce. Komitatni veliki župan (Oberge-span) gospod dr. Julij Tarnay, napravil je oklic na vse prebival-stvo Miškolško, naj se ono udeleži v obilnem številu pogreba tega pogum-nega in hrabrega oficirja, ker njego-vi sorodniki zaradi oddaljene ne mo-rejo priti. Dajte temu plemenitemu junaku zasluženo zadnjo čast, ostani-te pri njegovih krsti in molite za njega zadnjo molitev. »Naj v miru počiva!« Kakor se nam od tukaj poroča, pe-ljali so se bližnji sorodniki v Miškolc in brzojavno prosili, naj se pogreb za toliko časa preloži. Temu se je tudi ugodilo. Pogreba so se potem drugi dan udeležili in pripovedujejo, da je bilo ogromno število ljudstva udele-ženega. Nad 100 šopkov položilo se miškolške dame na krsto. Pogreba so se udeležili vsi vojaški in civilni dostojanstveniki, in vojaštvo mu je dalo salve. Na željo sorodnikov pre-peljali so truplo iz bolnišnice v mrt-vašnico, od tam se bode pripeljalo v Ljubljano in položilo k večnemu počitku v lastno rakev na pokopališču pri Sv. Križu.

— **Junak s severnega bojišča.** Danes jutraj ob 6. uri se je vrnil s severnega bojišča praporščak Stane Vidmar, b. h. p. št. 2., da doma okrevi.

— **Za dr. Mirka Vrančiča,** rezervnega poročnika pri 96. pešpolku, o čegar smrti na bojišču smo poroča-li, še ni čisto gotovo, da je res mrtel. Častnik sosednje stotnije njegovega polka, ki je po nekem ranjencu iz Ljubljane svojcem sporočil to vest, ga sam ni videl mrtvega, temveč samo po bitki pri Rudi in Fragi blizu Rohatyna dne 30. avgusta izvedel od dr. Vrančičevega stotnika, da trdi moštvo, da je pri napadu stotnije na strojne puške, dobil tri krogle v glavo in bil takoj mrtel. Ker je bil pa takrat strašni bojni metež, ni popolnoma gotovo, da je moštvo natančno videlo. Zato je še vedno mogoče, da dr. Vrančič ni bil smrtno ranjen in da je prišel samo v vjetništvo.

— **Pogreb barona Schwega je** bil včeraj in so se ga med drugimi udeležili zastopnik trgovniškega minist-rstva dr. Karwinski, dež. predsednik baron Schwarz, ljubljanski župan in zastopniki dež. odbora.

— **Pozivni razglas.** Na podlagi Najvišjega poziva cele c. kr. in kr. ogr. črne vojske kličejo se k službi z orožjem pri črni vojski: 1. Vse v letu 1894. rojene črni vojski podvržene osebe in 2. vse v letu 1893. in 1892. rojene črni vojski podvržene osebe, katere so bile pri naboru leta 1914. s pripombo »Zurückzu-stellen« (nazaj postaviti) zaznamo-vane. Izbiranje: Da se sposobnost za službo z orožjem pri črni vojski do-seči zamore, morajo imenovane črni vojski podvržene osebe priti pred eno zbiralno komisijo črne vojske (Landsturm-musterungs-Kommission) v mestu poveljstva domobranskega dopolnitvenega okraja, v katerem okraju njihovo bivališče leži. Kraj, da: in ura uradovanja teh komisij bo-de se posebno razglasilo. Črni vojski podvržene osebe imajo na kraj te zbiralne komisije in nazaj prosto vožnjo na železnih in na parobrodih. Za to svrhu morajo v občini svojega bivališča (pri občinskem uradu, pri magistratu) za izdajanje ene legitimacije (Landsturmlegitimations-blatt) priti. Črni vojski podvržene osebe, katere ne bivajo v svoji doma-či občini, morajo se na vsak način dne 25. septembra 1914. l. pri občinskem uradu (pri magistratu) svojega bivališča s svojimi dokumenti, kakor krstni list, domačinski list, delavsko knjigo itd. javiti, kjer potem legiti-macijski list črne vojske dobe. Legiti-macijski list črne vojske se mora dobro shraniti in k izbiranju sebol-prinesti. Te v tem razglasu imenova-ne črni vojski podvržene osebe, ka-tere na določen dan k izbiranju vsled zapreke, kateri se niso mogli izogniti, niso mogle priti, imajo se pri eni poznejše določeni komisiji javiti. Ura-dovanje te komisije (kraj in čas) bo-de se posebno razglasilo. Nastop službe: Poklic k službi je določen za poznejši čas. Osebe, katere so bile pri izbiranju kot sposobne ime-novane, bodo takoj pri izbiranju iz-vedele, kam in kdaj da morajo odri-niti. Pogodaost: Tiste črni vojski podvržene osebe, katere spadajo pod osebe, imenovane pod št. 29 vojaškega zakona — (posvečeni duhovni, kan-didati za duhovni stan zakonito dolo-čenih cerkev) — se k službi z oro-žjem pri črni vojski ne bodo vzele; vendar pa morajo k izbiranju priti in tam na podlagi svojih dokumentov ta svoj poklic dokazati. Te v tem raz-glasu imenovane črni vojski podvr-žene osebe, ako so pri izbiranju kot sposobne najdene, tudi lahko v volj-sko, mornarico ali pa v domobran-stvo prestopovno vstopijo, in sicer za čas normalne prezantne službe ali pa, ako imajo pravico za pogod-nost enoletne službe, kot enoletniki

V tem slučaju morajo pri izbiri komisij pravico za to pogodnost dokazati. Črni vojski podvržene osebe, katere imajo po vojaškem zakonu pogodnost enoletne prostovoljne službe, lahko dobe pravico tudi kot taki (črni vojski podvrženi) znak enoletnih prostovoljcev nositi. Osebe, katere so k izbiranju prišle, oproščene so javiti se meseca novembra 1914. l. k naboru. Kdor se po teh zakonih ne ravna, bo po zakonu strogo kaznovan.

— **Poziv črnovojnikov. l. 1892., 1893. in 1894.** Pod orožje se pokličejo črnovojniki: a) ki so rojeni leta 1894.; b) ki so rojeni leta 1892. in 1893. in so bili pri letošnjem naboru »zavrženi«. O sposobnosti črnovojnikov za orožje bodo odločale komisije v bivališčih domobranskih dopolnitvenih okrajnih poveljstvih: za Kranjsko, ne glede na pristojnost, potemtakem v Ljubljani. Mladenci, rojeni omenjena leta, se do 25. septembra zglasijo pri svojih županstvih, kjer dobe izkaznice in nakazila za prosto vožnjo v Ljubljano in nazaj. Izkaznice je predložiti komisiji, torej dobro shraniti. Pregledovanje se vrši od 1. do 20. oktobra in sposobnim bo dne 26. oktobra odrediti v aktivno službo. Bogoslovci morajo k pregledovanju prinesiti potrdila, da so bogoslovci, če hočejo uživati olajšavo po § 25. voj. zak. Črnovojnikom, ki imajo pravico do enoletnega prostovoljstva in ne stopijo prostovoljno v skupno vojsko ali domobranstvo, sme predsednik komisije dovoliti, da nosijo znake enoletnih prostovoljcev. Dokazila je potemtakem prinesiti seboj. Črnovojniki, ki pridejo oktobra k pregledovanju, so oproščeni zglasitve meseca novembra. To pregledovanje ne tangira spomladanskih naborov.

— **Pregledovanje črnovojnikov.** Črnovojniki rojeni leta 1892, 1893 in 1894 pridejo meseca oktobra k splošnemu pregledovanju. V to svrhu se je vsem mladencem rojenim omenjena leta, ki bivajo v Ljubljani, od 21. do 25. septembra zglasiti v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu, in sicer od 8.—12. ure popoldne. Mladencem tuje pristojnosti je k zglasitvi prinesiti s seboj izkazila o domovinstvu, kakor domovnico, poselsko ali delavsko knjižico, rojstni list. Pregledovanje se vrši za celo Kranjsko v Ljubljani od 1. do 20. oktobra, in sicer v 3 komisijah (Mestni dom, Ledina in Čojzova cesta). Razvrstitev se pozneje objavi.

— **Rdeči križ.** Neki tukajšni dnevnik je pred nekaterimi dnevi priobčil vest, da znaša premoženje Rdečega križa 205 milijonov. Če tudi že neverjetno visoka številka vzbuja dvome, prisiljeno je vendar deželno in gosposko pomočno društvo to vest popraviti. Po sprejetem in pregledanem računskem računščiku za leto 1913 znaša vojni zaklad 86.302 kroni 58 h. K temu pride še svota nabranega denarja okoli 70.000 K. To velja za Kranjsko. S to vsoto 156.302 K 58 h mora deželno in gosposko pomočno društvo oskrbovati sledeče zavode: bolniško postajo Ljubljana z 210 posteljami, rezervno bolnico Leoninum s 70 posteljami, cesarja Franc Jožefa azil s 70 posteljami in Ljudski dom s 100 posteljami, skupaj 450 postelj. Če znaša za bolnika ali ranjenca v bolnicah in rekonvalescentnih zavodih Rdečega križa povprečni znesek dnevno 2 K, znaša to mesečno najmanj 27.000 K! Rdeči križ pa ručuna, da bo oskrboval vse to najmanj 6 mesecev, kar bo veljalo 162.000 K!! Na podporo zveznega vodstva ni niti misliti, ker isto nima ravno preveč sredstev, kakor je to iz v dunajskih listih priobčenih računskih zaključkov razvidno, in ima tudi silno velike stroške, ker vzdržuje na Dunaju velike bolnice in več sanitetnih vlakov. Da bi pomagala kakšna internacionalna pomoč ni misliti, ker kakor je znano, moramo računati s svetovno vojno!

— **Zaradi izvanrednih razmer pri obratnem prometu** se na podlagi § 80. točka 6 železniškega prometnega reglementa z dovoljenjem železniškega ministrstva z dne 17. t. m. 1914 št. 36.229/16 določa, da se na vseh avstrijskih progah c. kr. priv. južne železnice in njenih lokalnih železnicah veljavno z dne 18. t. m. 1914 do preklica tarifarično določeni čas za nalaganje civilnega blaga na 6 ur zniža. Za dnevne ure se določa čas od 8. ure zjutraj brez presledka do 6. ure.

— **Promet na Južni železnici.** Od 21. septembra t. l. bodo zopet začeli voziti naslednji vlaki na progi Zidan most-Ljubljana osebni vlak št. 73, ki odhaja iz Zidanega mosta ob 8. uri 35 minut zjutraj ter pride v Ljubljano ob 10. uri 21 minut; na progi Ljubljana-Zidan most, osebni vlak št. 76, ki odhaja iz Ljubljane ob 6. uri 22 minut popoldne in prihaja v Zidan most ob 8. uri 8 minut zvečer. Na progi Trst-Kormin brzovlak št. 28/1001, ki odhaja iz Trsta ob 8. uri 10 minut zvečer ter prihaja v Kormin ob 10. uri 14 minut zvečer. Na progi Kormin-Trst

poštni vlak št. 1012/81, ki odhaja iz Kormina ob 5. uri 8 minut zjutraj ter prihaja v Trst ob 7. uri 35 minut zjutraj.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** naznanja, da je vpeljala zopet navadne uradne ure za stranke in uradnje, počeni s dnem 21. t. m., od pol 9. do pol 12. popoldne in od pol 3. do 5. popoldne. V sobotah in pred prazniki so odprte blagajne le od pol 9. do 1. popoldne.

— **Redni obč. zbor zadruge briv. pomočnikov** se je vršil včeraj po običnem zboru bolniške blagajne brivskih pomočnikov v posvetovalnici mestnega magistrata. Zadrugi načelnik gosp. Eng. Franchetti je otvoril zborovanje, nakar se je prebral in odobril zapisnik zadnjega običnega zbora. Nato se je vršila volitev, pri kateri so bili izvoljeni sledeči gg.: v pomočniški odbor: Anton Librič, načelnik; Anton Ribič, načelnikov namestnik; Anton Jirasek, Ilija Šofijanac, Mijo Majtanič, Anton Pleš; namestnika: Štefan Teržič in Dušan Matič. Predsednik g. Librič je prevzel nato vodstvo zborovanja. Izvoljeni so bili nato še v načelstvo bolniške blagajne gg.: Ant. Librič, Anton Ribič, Iv. Konopa, Josip Müller; namestnika: V. Sebal in Jakob Hočevnar. V nadzorovalni odbor so bili izvoljeni gg.: Blaženin Tomo in Fr. Mekinc kot odbornika in namestnik Anton Pleš. — Po končanih volitvah je prebral g. Eng. Franchetti še pravila za združno posredovalnico, ki so se sprejela in sta bila v odbor za to posredovalnico izvoljena delegata gg. Anton Librič in Anton Pleš. Pri raznoterostih so se obravnavale same interne društvene zadeve, nakar je zaključil g. predsednik zborovanje.

— **Na deški meščanski šoli v Krškem** se je pričel redni pouk dne 16. septembra. Sprejetih je bilo 81 dečkov in 32 deklic kot hospitank, torej skupaj 113 šolobiskujočih.

— **Ljudska šola v Gornjem Logatcu** priredi v nedeljo, dne 20. septembra v svojih prostorih v korist naprave tople obleke vojakom, šolsko slavnost z deklamacijami, petjem in spevoigro.

— **Podružnica Rdečega križa za ilirsko-bistriški sodni okraj** deluje kaj dobro. Obstojta komaj tri tedne in že si je uredila za naše junaške ranjence posebno bolnico, ki se pa ne nahaja, kakor se je prvotno poročalo, v samostanu šolskih sester v Trnovem — ker so one odpovedale svoje prostore radi pouka — marveč v Ilirski Bistrici v dveh prav lepih prostorih v Sokolskem domu in v hiši gosp. Andreja Znidaršiča. Na razpolago so tudi posebne postrežnice, ki jih je izvežbal tukajšnji zdravnik in predsednik podružnice, neumorno delujoči gosp. dr. Viktor Gregorič. Na njegovo prizadevanje se je še pred ustanovitvijo podružnice nabralo največ v Ilirski Bistrici, do 400 K, kateri znesek se je odposlal podružnici Rdečega križa v Postojno. Pozneje smo nabrali še 300 kron, med katerimi so doneski iz Trnovega in Zarečja. Mnogo krompirja in sadja so nam obljubili in deloma že darovali za to samaritansko delo zelo vneti kmetovalci iz vse trnovske župnije. Upamo pa, da nam končno dopolnje svoje zbirke tudi županstvi Knežak in Zagorje na Krasu ter župniji Prem, saj pripadajo te občine našemu sodnemu okraju. Združeni bodemo najbolje lajšali trpljenje borilcev naše domovine, mogoče Avstrije.

— **Iz Celja.** Na severnem bojišču je bil težko ranjen 43 let stari stotnik Oskar Link. Služil je pri 2. bataljonu 26. pešpolka, ki je nameščen v Celju. Link je dobil težko poškodbo, vsled šrapnela; s prestreljenimi pljučami in potrtimi rebri so ga spravili o bolnico grofa Karolyja v Budimpešto, kjer je 13. septembra umrl. Pogreb se je vršil 16. septembra z vsemi vojaškimi častmi. Krsto je krilo mnogo krasnih vencov, pogreba so se udeležili skoraj vsi častniki, kar jih je bilo v Budimpešti. Truplo umrlega so prepeljali v Gradec. Pokojnik je bil v Celju splošno priljubljen oficir.

— **Drobne novice s Štajerskega.** Iz Maribora. Poduk na deželnem ženskem učiteljskem se bo pričel najbrže še le sredi meseca oktobra. — Iz Maribora. Štajerski namestnik grof Clary si je ogledal v torek in sredo bolnico za vojake v Konjicah in Mariboru. — Iz Gradca. V Strassgangu se je obesil župan Karol Hanak. Živel je v slabih gmotnih razmerah. — Iz St. Jurja ob Južni železnici. Neki prišlo 19 let stari fantalin je vlomil ponoči od 13. do 14. septembra na kolodvoru v Gornelnu v bufet ter odnesel več denarja, cigaret in jedil. Isto noč je pa še vlomil pri gostilničarju Bevcu v St. Vidu in odnesel kolač kruha ter 200 K. — Iz Celja. Domači sluga je pokradel Rebevkovega natakarku okoli 700 K denarja.

Končno so tička zasačili, denar je imel v svojem kočku. — V pokoj je stopil Andrej Keček, župnik v Stopercah.

— **Pešne avtomobilne podjetje A. Devetak nasled. in Leopold Jonke** obvešča potujoče občinstvo, da je uvedlo od 11. septembra naprej med postajo Sv. Lucija - Tolmin in Bovecem, sledeči poštni promet: Odhod poštnega avtomobila iz Boveca ob 6. uri 10 minut zjutraj, ter prihod na postajo Sv. Lucija ob 9. uri 04 minute zjutraj. Odhod avtomobila s postaje Sv. Lucija ob 6. uri 55 minut zvečer ter prihod v Bovec ob 9. uri 42 minut zvečer. Odhod poštnega voza (žardinijera) od poštnega urada pri Sv. Luciji ob 5. zjutraj, ter prihod v Bovec ob 10. uri 35 minut popoldne. Odhod poštnega voza (žardinijera) ob pol 2. popoldne ter prihod na postajo Sv. Lucija ob 6. uri 40 minut zvečer.

— **Najdene stvari.** v času od 9. do 17. septembra, ki se dobe pri c. kr. policijskem ravateljstvu v Ljubljani: črna denarnica z 1 ključkom, novo kolo znamke »Kochinor«, srebrna verižica brez obeska, velika žoga iz gumija, tolar za 2 K, srebrna verižna zapestnica z 1 obeskom, del srebrne vratne verižice, srebrna verižica brez obeska, damska površna jopca. — Izgubljene stvari v času od 9. do 17. septembra, raznašene pri c. kr. policijskem ravateljstvu: črna denarnica z približno 13 K denarja, črnovojniška knjižica na ime »Rohm«, zlata verižna zapestnica brez obeska, črna denarnica z približno 25 do 26 K, bela torbica z šolskimi izpričevali in 1 denarnico z približno 12 do 13 K, velika črna ruta, rdeče-zelena črtasta.

— **Koncert na korist »Rdečemu križu«** bo jutri, v nedeljo, dne 20. septembra v kolodvorski restavraciji Jos. Schrey. — Več danes v inseratu.

Književnost.

— **»Slovenski Trgovski Vestnik«** ima v št. 9. sledečo vsebino: 1. Položaj našega trgovstva. 2. Moratorij. 3. Izvozne prepovedi. 4. Maksimalna tarifa na Kranjskem. 5. Dr. R. Marn: Pokojninsko zavarovanje zasebnih nastavljenecov. 6. Dr. Fran Mohorič: Nekateri opazki o trgovskem jeziku. 7. Just Piščanec: Carinstvo. 8. Raznoterosti: Izprememba zakona o pokojninskem zavarovanju zasebnih uslužbencev vsled vojne. — Izpolnitev obstoječih določb. — Varstvo avstro - ogrskih podanikov in interesov v sovražnih državah. — Varstvo podanikov in interesov sovražnih držav v avstro - ogrski monarhiji. 9. Društvene vesti. — **»Lovec«.** Pravkar je izšla 9. številka »Loveca«, ki ima nastopno vsebino: M. Hanzlovsky: Iz zapisnikov starega lovca. (Dalje.); A. Seliskar: Albinizem in melanizem pri živalih. (Konec.). Vladimir Kapus: Spomini na jerebik lov. Dr. P. B. Mislječ živali. Iz lovškega opitnika. Iz ribarske mreže. Astronomski kolodar.

Razne stvari.

— *** Zvest konj.** Zdravnik dr. Fantes iz Mariborskih Lazni na Češkem je odšel s svojim polkom na južno bojišče. V nekem boju je jahal s poročnikom svoje stotnije ob bojni fronti. V tem hipu jih je sovražnik napadel iz zasede. Poročnik je padel že pri prvih streljih, konj pa mu je bil ubit. Moj konj se je, pripoveduje dr. Fantes, vzpel in skupaj z mano padel v cestni jarek. Pri padcu sem se onesvestil. Ko sem se zopet zavedel, sem zagledal svojega konja, kako me liže po licu. To lizanje me je tudi spravilo k zavesti. Vzpel sem se na sedlo in krenil za svojim polkom, ki je zasledoval Srbe. Po deseturnem naporu jahanju sem končno našel svoj polk. Za rešitev se imam zahvaliti svojemu zvestemu konju, ki me ni zapustil, ko sem onesveščen padel v jarek.

— *** Anekdote o novem papežu.** Rimski »Tribuna« pripoveduje o novem papežu Benediktu XVI. med drugimi tudi sledeče anekdote: Preteklo zimo je prosil sedanjega papeža neki njegov prijatelj podpore za učitelja tango - plesa, dobrega katolika, ki je vsled prepovedi tega plesa v rimski družbi, prišel ob kruh. Prepoved je dal sam della Chiesa. Prošitelj je prosil Chieso, naj prekliče prepoved, toda kardinal je to odločno zavrnil. Odgovoril je: »Toda mu raje dam 200 lir, tudi če bi si jih moral izposoditi!« — Sopraga bivšega poslanca Crocea je pripovedovala nekemu žurnalistu sledeči dogodek: »Nekega dne je prišel nadškof della Chiesa na vrt naše vile v Serravalle, ravno ko smo igrali tennis. Mirno je odložil plašč, vzel raket ter začel igrati. Pri tem je pravil: »Igral sem kakor deček. V Pegli tennis skoro vsak dan in še danes ga rad igrati!«

Poslanec Croce je pravil istemu žurnalistu: »Obiskal sem s svojo soprogo po naši svatbi v Rimu papeža Pia X. Ta mu je med drugim rekel: »Imate v Bologni dobrega, zelo pridnega škofa — toda ni preveč prijazna.« In v resnici trdijo, da je novi papež zelo strog. Literarno je zelo izobražen, pozna tudi najnovejšo laško literaturo in se zanima za dela d' Annunziova.«

Brzjavna poročila.

— **Billinski v avdijenci.**

Dunaj, 18. sept. (Kor. urad.) Cesar je danes ob 2. popoldne sprejel skupnega finančnega ministra Billinskega v avdijenci, ki je trajala eno uro.

— **Odlikovanja.**

Dunaj, 19. sept. (Kor. urad.) »Armeeverordnungsblatt« priobčuje sledeče: Cesar je odredil, da morajo nositi nekombatantni častniki justice, vojaški (domobranski) zdravniki in vojaški (domobranski) uradniki 7., 8. in 9. činovnega razreda za junaški nastop pred sovražnikom podeljene jim viteške križce Fran Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca. Isti list priobčuje vrsto dekoracij kot priznanje hrabrosti pred sovražnikom, podeljenih častnikom, letalskim častnikom in moštvom vseh panog. Med drugimi je podelil cesar red železnega križa II. reda z vojno dekoracijo fml. Emerihu Hadsyju, poveljniku kr. ogr. 39. dombr. divizije; viteški križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo gmj. Edvardu Zanantonyju, poveljniku 29. pehotne divizije, gmj. Otonu Gössmannu, poveljniku 52. domobr. pehotne brigade, gmj. Osvaidu Kuneschju, poveljniku 60. pehotne brigade, polkovniku Karlu Haasju, poveljniku pešpolka št. 93 in polkovniku Antonu Radi, poveljniku pešpolka št. 54.

— **Ob bolgarsko - srbski meji.**

Sofija, 18. sept. (Kor. urad.) »Agence telegraphique bulgare« poroča: Makedonski begunci prihajajo neprenehoma na bolgarska tla, da se ognejo nečloveškemu ravnanju v Srbiji, kjer jih pritiskajo uradi in jih očitno zasledujejo ter tlačijo z vsak dan hujšimi davki. Srbski vojaki streljajo na te uboge begune iz zasede, kadar so prekorajili bolgarsko mejo. Pri tem se pogosto zgodi, da padajo kroglice v bližini bolgarskih straž. Da se prepreči neljubi dogodki, namerava bolgarska vlada storiti pri srbski vladi korake, da ta potrebno ukrene.

— **Dardanele.**

Carigrad, 18. sept. (Kor. urad.) Dardanele, ki so bile zaprte, ker se je bila potopila neka angleška ladja, so za trgovske ladje zopet odprte.

— **Razveljavljene kapitulacije.**

Carigrad, 18. sept. (Kor. urad.) Uradni list prijavlja naredbo, da so s 1. oktobrom t. l. razveljavljene kapitulacije.

— **Neutrlnost Norveške.**

Berolin, 18. septembra. (Kor. ur.) Wolfiov urad poroča: Naš poročevalec v Christianiji poroča v sporazumu z glavnimi uradniki norveških listov in z njih dovoljenjem: Norveško časopisje zastopa soglasio željo, da ostane Norveška na vsak način striktno nevtralna, ter oboja vse, kar bi se dalo temu stremljenju nasprotno tolmačiti. Poročevalec dostavlja, da obsega ta izjava glavne liste vseh strank in da je naperjena proti njegovemu londonskemu poročevalcu, ki brzjavlja svojemu listu vse Nemčiji sovražne članke korespondence »Havas« in »Reuter« ter jih v lažljivosti še prekaša. Postopanje tega moža in tega lista bi utegnulo korektnost Norveške postaviti v slabo luč, če bi ne bilo znano, da je

ta nekdanji veliki list izgubil vsak vpliv na deželo in na vlado ter tudi v številu svojih naročnikov padel.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Rdeči križ: Malči Ogrizek in Cilka Konšek iz Trojane, nabrali 26 K 61 vin.

Živeli nabiralki in darovalci!

Zahvala.

Slavna Posojilnica v Cerknici je darovala na podpisanevo prošnjo 150 K za knjižnico za odrasle, 50 K za šolarsko knjižnico in 50 K za majnikov izlet šolske mladine v Postojno v letu 1915.

Za ta velikodušni dar se slavni Posojilnici v svojem in v imenu šolske mladine presrečno zahvaljujem, Bog povrni stoterno!

Cerknica, 18. sept. 1914.

Andr. Šest, šolski vodja.

Današnji list obsega 10 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop.	729.1	18.3	sl. svzh.	oblačno
..	9. zv.	731.5	13.1	sr. svzh.	.
19.	7. zj.	728.9	11.7	brezvetr.	.

Srednja včerašnja temperatura 16.5°, norm. 14.5°. Padavina v 24 urah mm 6.1. Dež okoli poldne.

Gospodična se sprejme na stanovanje in hrano. Marijin trg št. 1.
3275

Dobro stanovanje za dijake

Naslov pove upr. »Slov. Nar.«. 3286

Kupi se dobro ohranjen otroški (športni) voziček

Ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda«.

Prodajalka se sprejme

v večjo trgovino na deželi. Ozira se le na zanesljivo, v mešani stroki dobro izurjeno moč s la referencami! Plača po dogovoru. — Ponudbe sprejema: Josip Rudman, trgovec, Riška vas pri Brežicah.

Auto-omnibus

(Stoewer)

50 konjskih moči, skoraj popolnoma nov, s 30 sedeži, po jako nizki ceni

na prodaj.

Pojasnila daje g. Viktor Fressl v Tolminu. 3268

Anna Busbach rojena Kollmann javlja v svojem imenu kakor v imenu svojega sina Ericha ter vseh ostalih sorodnikov tužno vest, da je njen iskreno ljubljeni, dobri soprog, oziroma oče, sin, brat, stric ter svak, gospod

Engelbert Busbach

c. kr. stotnik domobranskega pešpolka Dunaj št. 1. dne 26. avgusta t. l. našel junaško smrt na severnem bojišču.

DUNAJ, meseca septembra 1914.